

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi polji. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrt leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrt leta 1 gld. 15 kr. nov. den.

~ V Ljubljani v sredo 17. februarja 1864. ~

Gospodarske stvari.

Gospodarske skušnje.

* Da se cepljene češnje rade primejo. Ker gospodarji pogostoma tožijo, da se jim cepljene češnje nerade prijemajo, naj jim povem, kako jaz ravnam pri češnjem cepitvi, da se mi obnašajo prav dobro. — Jaz cepim le v sklad (Spalte), ker to cepljenje je najgotoviše, toda cepiči se ne smejo še le takrat z drevesa jemati, kadar cepiš. Cepiči se morajo že mesca svečana o kakošnem toplem dnevu, če več ne zmrzuje, z drevesa vzeti in v kaki kleti, repni jami, ali v kakem drugem hladnem hramu v zamolklo ilovico ali drugo vlažno prst potakniti in čez in čez noter do zadnjega očesa s suhim peskom zasuti. S tako hranjenimi cepiči se dá celi čas malega travna cepiti; jaz sem s takimi cepiči še 17. dan majnika lanskega leta 1863 cepil in z najboljšim vspehom. Priporočam tedaj vsem gospodarjem, naj češnje cepijo tako. — Tako piše gosp. Jan. Hainner, ud štajarske kmetijske družbe v „Wochenbl.“

* Sadne drevesa spomladi saditi in presajati je bolje kakor v jeseni. — Skušeni gosp. Pinkert trdi to-le: Jesenski kratki dnevi in drugi silni jesenski opravi malokdaj pripusté drevesa prav o pravem času saditi in s popolno skrbjo gleštati. — Dostikrat je svet v jeseni za presajanje drevés že premoker, toraj za presajanje tudi bolj škodljiv kakor hasnjiv. Večkrat mraz zgodaj pritisne, in za presajo skopane drevesa so v nevarnosti, da jim sesavne koreninice ne premró in ne ozebejo. Iz tega se tedaj vidi, da je za presajanje drevés boljši čas spomladi, kadar se ni bati omenjene nevarnosti.

* Kako delati, da krava stori junčka ali telico. Gospod Thury v Montet-u v Švajci trdi, da gospodarji znajo po svoji volji od krav junčkov ali junic dobiti, in sicer tako-le: Ako spustiš kravo k biku, brž ko se pojati začne, bo ti storila junčka, — ako jo pelješ pozneje, dobiš junico. — Zastran premembe spôla se je že marsikaj kvasilo, pa ni se pomislilo, da človek z vso svojo modrostjo nikdar nikoli ne bo natoril zakonov (postav) dajal. Toda na svetu naj se vse poskusi; kar je pravo in dobro, naj se obdrži, pa naj se skušnje tudi razglasijo, da potem zvemo, kaj je resnica, kaj je laž. Al to je ravno napak, da naši gospodarji preradi — molčijo!

* Konjske štale presapljati ali vetriti — še ni sploh tako navadno, kakor je treba; zato se pa tudi živini naključijo marsiktere bolezni, katerih vzrok se išče drugod. Pomislite le, da konj v eni sami uri 54 do 60 kubičnih čevljev zraka v zaprti štali vsope, in da trikrat več strupene ogelnokislina izdiha, kakor

človek. Ali ni to dosti dokaza, da konji v štalah, v ktere ne pride potrebne čiste sape, nimajo kaj prida dihati, in da potem boleajo? Nevedni človek pa bolezní podtikuje potem sto drugih napak.

Gospodarske novice.

* Hoko — novo pleme kokošje. — Hokoni, ki smo jih vidili lani v Berolinu na zoologičnem vrtu, so pavom, še bolj pa puranom podobni; perje njih je črno in se lepo sveti; kljun je zgorej zlatorumen. Te kokoši so kaj mirne živalice; zobljejo, kar se jim dá, rade: ječmen, pšenico, turšico, kruh, poparjene otrobe, kuhani krompir, in kakor naše kokoši tudi kuhano in surovo meso. Jajc ona ne nese navadno čez 15, ki so sprvega nekako hrapave, pozneje pa gladke, lepo bele in debele kakor naših pur. Mesó hokoških kokoš je mehko in okusno, in še bolje kakor naših puric in puranov. Domovina hokonov je severna Amerika; tudi v hudem mrazu jim ne ozebejo noge. Drugo manjše pleme teh kokoš se pa v južni Ameriki nahaja, je bolj mehkega značaja, se zime in mraza posebno pa snega jako boji. „Neueste Erfind.“

* Krava brez vimena. V laškem živinozdravniškem časniku „Il medico veterin“ popisuje živinozdravnik Bosetti iz Barbanije, da mu je neki gospodar na ogled pripeljal kravo, dve leti in pol staro, ker ni vedil, ali je breja ali ne. Pri preiskavi najde zdravnik, da je breja, da pa nima celó nič vimena, namesti njega le 4 sesce, kakor se nahajajo tudi pri juncih; imela pa je velike mlečne žile. Čez 3 mesce je storila tèle, pa — mleka le ni bilo, se vé da, ker ni imela vimena, tedaj tudi mlečnih žlezic ne, ktere iz krvi v vimenu delajo mleko. — Če bi kdo tako kravo kupil, pa bi še le po kupčii zapazil, da nima vimena — ali bi se razdrla potem kupčija? Mislímo, da.

* Konjsko meso na Dunaji. V dunajskem časniku „Thierfreund“ se bere, da leta 1863 je bilo na Dunaji v predmestjih 5, zunaj mesta pa 8 konjskih mesnic; vsi konjski mesarji skupaj so zaklali 1954 kónj. Ako po primeri en konj 4 cente mesa ima, so tedaj Dunajčanje povžili to leto 781.600 funtov mesa.

* Zdravilo (lek) zoper govejo kugo — nanzanja gosp. J. Tušak v cenjenem zagrebškem „Gosp. Listu.“ On pravi, da pred 25 leti je bila kuga iz Banata v Sladojevac donesena, kjer je pocepalo za njo mnogo blaga. Gosp. Tušak si je izmislil zmes, ki je neki mnogim pomagala, tako-le: Stolči sáj za pol kokošnjega jajca, eno glavico češnjaka (belega luka) in perišče brinja, vsako posebej, in primešaj pol maslica ali več kisa (jesiha), pa vlij bolnemu živinčetu to zmes nekolikrat. — Vse te stvari so tudi priljubljene našim ljudém, ki niso zdravniki, skor pri vsaki bolezni, in